

[Hartvig Frisch.]

af de store Hovedspørgsmaal, det, der vedrører Danmarks Neutralitetssikring. Jeg vil her udtale min Glæde over, at ligesom Aaret 1937 bragte en Reorganisation af vort Militærvæsen paa et ærligt Grundlag, har Regeringen i 1938 vist sin Vilje til ikke blot at sikre Statens Forraad med urolige Forhold for Øje og tage Hensyn til de ændrede Prisforhold, men ogsaa at fremskynde alle Anskaffelser i et Tempo, der falder sammen med, hvad der overhovedet er muligt. Ikke mindst dette sidste for tjener, synes mig, Opmærksomhed, og det gør meget af den Diskussion, der førtes her forleden Dag, til det rene Pindehuggeri. Med de Bevillinger, der her er givet, er vi paa Maksimum af, hvad der kan sættes i Værk indtil Sommeren 1940. Hvorfor saa ikke samles om at anerkende denne Kendsgerning og vente med at skændes, til der er et virkeligt Grundlag for det? Jeg tror, jeg kan sige, at vi nu i Danmark er kommet bort fra den Tid, da en Del af Befolkningen principielt var Modstandere af overhovedet at gøre væbnet Modstand. Der findes naturligvis endnu overbevisningstro Pacifister; jeg skal yde min Anerkendelse af deres Overbevisning, men de er ikke længere noget Tal. Omvendt har Udviklingen ogsaa bevirket, at selv den mest forstokkede Militarist har revideret sine Anskuelser. Fraser om at kæmpe til sidste Mand o. s. v. lyder nu kun hult, da der med den tekniske Udvikling er sket det, at disse Fraser har mistet deres forsvarsteoretiske Baggrund, som var: Hjælp fra en Stormagt inden for rimelig Tid. Er der derfor endnu i Danmark Uenighed om Størrelsen af vort Militærvæsen og om dets Nyttelvirkning, tror jeg, at alle vil kunne enes om, at Maalet for en dansk Regering i et farligt og truende Øjeblik maa være med alle Midler at handle, som det bedst tjener Danmarks Frihed og Selvstændighed.

Det tredje store Spørgsmaal, hvorom en Samling vil være ønskelig, er Forfatningssagen. Dette er blevet fremhævet i dette Ting allerede ved Behandlingen af Lovforslaget om Kommissionens Nedsættelse, og under Forhandlingerne i Kommissionen har Regeringen Gang paa Gang betonet Ønskeligheden af en Samling af de fire store Partier. Fra den Del af Forhandlingerne, hvorom der er givet Meddelelse til Offentligheden, vil man vide, at der er en Ting, som alle de fire Partier er enige om, nemlig at der skal være eet og kun eet Vælgerkorps. Hvorvidt der saa skal være eet Ting eller to Ting, eller et Ting, der

delers sig i to, eller to Ting, der kan træde sammen i eet, eller eet Ting med et særligt Lovraad, ja, det diskuteres endnu ligesom Valgretsaldere og Folkeafstemningsbestemmelserne.

Naar man lyttede til de unges Radio-diskussion for nylig, gjorde man den interessante Iagttagelse, at de unge Konservative godt kunde gaa med til 21 Aars Valgretten, medens Venstres Ungdom godt kunde tænke sig Etkammersystem. Hvis dette kan tages som Symptomer for Stemninger inden for de paagældende Partier, synes Forhandlingsgrundlaget at rykke stærkt over til Regeringsforslaget. Hidtil har det jo ellers været det ærede Medlem Hr. Christmas Møller, der har vist mest Bevægelighed og Fantasi, og jeg vil gerne yde min Anerkendelse for den oprigtige Vilje til Samling om denne Sag, som det ærede Medlem har lagt for Dagen fra første Færd. Grundloven betyder Forankringen af selve Demokratiet, og et frit demokratisk Folk staar stærkest, naar Forfatningen er hævet over Partistrid. Her er der da ikke blot Grundlag for, men ogsaa en vis begrundet Udsigt til en Samling, og fra mit Partis Side vil jeg gerne udtrykkelig give en saadan Samlingstanke de bedste Ønsker med paa Vejen i de Forhandlinger, der nu efter Rigsdagens Hjemsendelse agtes genoptaget og videreført.

Jeg forlader hermed de tre store Spørgsmaal, som kræver Samling fremfor alle andre. Men idet jeg vender mig til Regeringens økonomiske Politik og selve Kerne-spørgsmaalet i denne Politik, Valutacentralen, kan jeg ikke tilbageholde et lille Hjertesuk. I Virkeligheden burde jo Spørgsmaalet om Sikringen af Danmarks Eksport, af dets Import af nødvendige Raastoffer og dets hele Betalingsbalance over for Udlandet kunne gøre lignende Krav paa Forstaaelse fra alle Sider. Jeg gjorde ved Begyndelsen af denne Rigsdagssamling den Bemærkning, at selv om Tiderne ændrede sig, skulde Diskussionen her i Rigsdagen nok vise sig at være den samme, og det har vist sig at slaa til. Skønt Handelsomsætningen i 1937 faldt gunstigt ud, skønt Høsten ogsaa viste sig gunstig, skønt Forholdet mellem Eksport- og Importpriser gennem hele Perioden var gunstigere end i 1936, og skønt Regeringen før Jul førte for ca. ½ Milliard Varer over paa Friliste, har Diskussionen saavel i Pressen som her i Rigsdagen rummet de samme grove Angreb paa Regeringens Valutapolitik. Og saa er Sandheden i en Nøddeskal dog den, at uden Valutacentralen havde vi